

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: – Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen in de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

– Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Wijziging aan de wet onbevaarbare waterlopen

Dit ontwerpdecreet verfijnt de definities van bedding van de waterloop en talud in de wet onbevaarbare waterlopen. Daarnaast worden de beroepsmogelijkheden uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen verbeterd. Tot slot wordt de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het onttrekken van water geregeld.

Verbetering van het verbod op nieuwe bovengrondse constructies in oeverzones

Aan het verbod op nieuwe bovengrondse constructies in de oeverzone wordt een verbod op nieuwe reliëfwijzigingen toegevoegd. Zo wordt ruimte voor water gevrijwaard en onderhoud van waterlopen gemakkelijker gemaakt. Aan de lijst met uitzonderingen op dat verbod worden de handelingen toegevoegd die moeten gebeuren op basis van een beheerplan voor beschermd erfgoed.

Overstromingsgevoelige gebieden en informatieplicht

De term ‘mogelijk overstromingsgevoelig gebied’ bleek in de praktijk voor eigenaars en kandidaat-kopers of -huurders onduidelijk. In samenwerking met het notariaat en de immobiëlnsector wordt daarom het onderscheid tussen “effectief” en “mogelijk” overstromingsgevoelig gebied bij verhuur of verkoop van een onroerend goed geschrapt. Om de duidelijkheid te vergroten moet bij een verkoop ook steeds gemeld worden dat een vastgoed niet in overstromingsgevoelig gebied ligt.

Uitvoering geven aan Europese Verordening met betrekking tot hergebruik van water

De inzet van nieuwe waterbronnen en het hergebruik van afvalwater zijn maatregelen die deel uitmaken van de maatregelen uit het Actieplan droogte- en wateroverlast en de Blue Deal. De Europese verordening inzake minimumeisen voor hergebruik van water vereist het uitwerken van een vergunningskader, dat met dit wijzigingsdecreet ingeschoven wordt in het gecoördineerd decreet.

Achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en toepassing Decreet Integraal Waterbeleid

Conform de Kaderrichtlijn Water mogen projecten, plannen en programma's niet tot gevolg hebben dat de toestand van een waterlichaam achteruitgaat. Het Decreet Integraal Waterbeleid laat toe dat onder bepaalde, strikte voorwaarden de achteruitgang toch toegestaan wordt. Bijvoorbeeld in het kader van beschermingswerken tegen overstromingen. De huidige regelgeving laat dit echter enkel toe bij wijziging van de stroomgebiedbeheerplannen (om de zes jaar). Met deze wijziging zal het artikel ook toegepast kunnen worden binnen vergunningstrajecten of bij de goedkeuring van een plan of programma.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Dit decreet bevat regelgeving die deel uitmaakt van het beleidsveld leefmilieu en waterbeleid. De beleidsmatige doelstellingen uit de beleidsnota Omgeving 2019-2024 die aan de oorsprong van dit decreet liggen zijn:

- Strategische overkoepelende omgevingsdoelstelling SD 5: vereenvoudiging van procedures;
- Thema overschrijdend instrumentarium omgeving: SD 1: naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium, OD 1. Doelgerichte deelname aan het Internationaal en Europees beleid: we streven naar een tijdige, volledige en juiste omzetting en toepassing van Europese regels.
- SD 3. Plannen maken en uitvoeren met engagementen voor gezond en duurzaam watersysteem,
 - OD 1. Geïntegreerd en gebiedsgericht uitvoeren en opmaken van stroomgebiedbeheerplannen en Maatregelenprogramma: verbeteren beschermingskader oeverzones wat constructies en reliëfwijzigingen betreft;
 - OD 6. Actualiseren watertoetskaarten, naar aanleiding van een evaluatie van de informatieplicht over de ligging in overstromingsgevoelig gebied door de CIW samen met het notariaat en de immobiliënsector;
 - OD 3. Uitvoeren van het Actieplan Droogte en Wateroverlast: het nakomen van de verplichting om een vergunningskader voor hergebruik van water op te stellen uit Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water.
- De Blue Deal:
 - Actiepunt 1.1 Naar een integrale water- en droogtetoets: Aangezien niet enkel wateroverlast maar ook de strijd tegen droogte en extra verharding in toenemende mate van belang is, wordt de watertoets uitgebreid naar een bredere, integrale watertoets waarbij de vergunningverlenende overheid meer informatie krijgt om ook een betere afweging te doen naar verharding/ontharding en hemelwateropvang/-buffering.
 - Actiepunt 2.2 Circulair watergebruik als regel, vooral binnen prioritaire sectoren
 - Actiepunt 1.12 Faciliterende regelgeving

Verder worden een paar fouten verbeterd in de interne verwijzingen van het gecoördineerd decreet integraal waterbeleid (verder: gecoördineerd decreet IWB).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Dit ontwerp kreeg een eerste principiële goedkeuring op 16 juli 2021 (VR 1607 2021 DOC.0924/1BIS) en een tweede principiële goedkeuring op 17 december 2021 (VR 2021 1712 DOC.1558/1BIS).

De VTC verleende het advies nr. 2021/71 op 7 september 2021. De strategische adviesraden gaven een gezamenlijk advies op 16 september 2021. Beide adviezen werden voor de tweede principiële goedkeuring verwerkt.

De Raad van State verleende het advies nr. 70.741/1 op 31 januari 2022. Het advies wordt hierna besproken.

C. ADVIES VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

Bespreking van het advies van de Raad van State nr. 70.741/1 van 31 januari 2022

1. Vormvereisten

Aanbeveling 1

De Raad stelt dat in zover de ontworpen regeling betrekking heeft op grondwaterlagen die zich over het grondgebied van meer dan één gewest uitstrekken, dient te worden voldaan aan de overlegverplichting, bedoeld in artikel 6, § 2, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Antwoord

Art. 6, §2, 3° BWHI slaat volgens de voorbereidende werken en de rechtsleer enkel op grondwater (L. LAVRYSEN, “Het leefmilieu en het waterbeleid” in B. SEUTIN EN G. VAN HAEGENDOREN (eds.) De bevoegdheden van de gewesten, in Bibliotheek Grondwettelijk Recht, Brugge, die Keure, 2016, p.43), enkel voor grondwater wordt gesproken over “(water)lagen”. Het overleg waarvan sprake is slechts nuttig voor zover voorgenomen wijzigingen in de regelgeving daadwerkelijk een impact kunnen hebben op de grondwaterlagen die gewestgrensoverschrijdend zijn, zodat het artikel ook in die zin begrepen moet worden. Dit is niet het geval met de regelgeving die hier voorligt en betrekking heeft op grondwater. In artikel 7, punt 6° wordt enkel de omschrijving van het begrip “achteruitgang van de chemische toestand van grondwaterlichamen” uit het dictum van het Hof van Justitie in de zaak C 535/18 van 28 mei 2020 wordt overgenomen. In artikel 11 van het voorontwerp, waarmee artikel 1.7.2.5.4 van het Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid wordt aangepast, wordt louter de Europese regelgeving toegepast (art. 4.7. Kaderrichtlijn Water), ook hier is artikel 6, §2, 3° BWHI niet van toepassing.

Aanbeveling 2

De Raad werpt op dat met betrekking tot de in het voorontwerp opgenomen regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens niet noodzakelijk kan volstaan worden met het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie, maar dat erover tevens het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit zal moeten worden ingewonnen. Indien de adviesaanvrager van oordeel zou zijn dat het raadplegen van zowel de Gegevensbeschermingsautoriteit als de Vlaamse Toezichtcommissie problematisch zou kunnen zijn, staat het aan het Vlaamse gewest om een initiatief te nemen om in voorkomend geval een samenwerkingsakkoord te sluiten.

Antwoord

Met de visie van de Raad van State over de noodzaak om Gegevensbeschermingsautoriteit (de toezichthoudende autoriteit, bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’) te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een

nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking van persoonsgegevens, kan niet worden ingestemd. Het consulteren van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, opgericht bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, volstaat. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten. Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Over dit verleende de VTC het advies nr. 2021/71 op 7 september 2021.

2. Onderzoek van de tekst

Aanbeveling 3

De Raad merkt op dat vermeld moet worden dat het ontwerp een gedeeltelijke omzetting vormt van richtlijn 2000/60/EG tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid' (Kaderrichtlijn Water). Daarnaast wordt aanbevolen te vermelden dat ermee gedeeltelijk uitvoering wordt gegeven aan Verordening (EU) 2020/741 van 25 mei 2020 van het Europees Parlement en de Raad 'inzake minimumeisen voor hergebruik van water' (hierna de Water Hergebruik Verordening).

Antwoord

Deze wijzigingen worden doorgevoerd.

Aanbeveling 4

De Raad merkt op dat de omschrijving van het begrip "bedding van een onbevaarbare waterloop" mede van toepassing is op de "grachten" in artikel 2 van het ontwerpdecreet.

Antwoord:

Hieraan wordt gevolg gegeven door de bepaling onder artikel 2, 1°, van het voorontwerp aan te passen.

Aanbeveling 5

In artikel 4, 2° van het ontwerp, dat artikel 19, derde lid, 4°, van de wet van 28 december 1967 wijzigt, kan het betrokken beroep worden ingesteld door "de personen, vermeld in artikel 12, § 1, eerste lid".

De Raad werpt op dat de het woord 'personen' vervangen zou kunnen worden door het woord "aanvrager". Dergelijke vervanging zou voorkomen dat enkel personen die een machtiging hebben gekregen beroep zouden kunnen instellen.

Aan de andere kant stelt de Raad vast dat in artikel 12, § 1, eerste lid, van de wet van 28 december 1967, waarnaar wordt verwezen in de ontworpen bepaling, melding gemaakt wordt van "personen"

en niet van de “aanvrager”. Vraag is derhalve of niet tevens de verwijzing naar artikel 12, § 1, eerste lid, van de wet, dient te worden aangepast in het ontworpen artikel 19, derde lid, 4°, van de wet, en of bijvoorbeeld niet het best melding gemaakt wordt van de “aanvrager van de machtiging bedoeld in artikel 12, § 1, eerste lid”, van de wet.

Antwoord:

Aan deze voorstellen wordt gevolg gegeven door in artikel 4 van het voorliggend ontwerp de passage “de personen bedoeld in artikel 12, §1, eerste lid” te vervangen door de passage: “aanvrager van de machtiging bedoeld in artikel 12, § 1, eerste lid”.

Aanbeveling 6

De Raad van State merkte op dat in de ontworpen omschrijving van de begrippen “achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam” en “achteruitgang van de chemische toestand van een grondwaterlichaam” (respectievelijk artikel 7, 5° en 6°, van het voorontwerp), wordt gerefereerd aan richtlijnbepalingen en niet aan de internrechtelijke normen die de betrokken richtlijnbepalingen omzetten. Op deze vraag werd reeds een antwoord gegeven om de keuze voor deze verwijzingen te staven.

De Raad van State vraagt of het antwoord op deze bemerking wordt opgenomen in de Memorie van Toelichting bij de commentaar bij artikel 7 van het voorontwerp.

Antwoord:

De verantwoording wordt opgenomen in de Memorie van Toelichting. Verder wordt bij de definitie voor achteruitgang in de chemische toestand van een grondwaterlichaam de verwijzing verbeterd: er moet naar art. 3, lid 1, Grondwaterrichtlijn verwezen worden en niet naar de kaderrichtlijn water.

Aanbeveling 7

De Raad van state bemerkt dat er voor de duidelijkheid in het ontworpen artikel 1.3.2.2, § 1, 4° van het gecoördineerde decreet ‘betreffende het integraal waterbeleid’ (artikel 9 van dit ontwerpdecreet), de erin vervatte uitzonderingen op het betrokken verbod het best in een afzonderlijk lid worden opgenomen.

Daarnaast beveelt de Raad aan te verwijzen naar het “goedgekeurd” beheersplan voor onroerend erfgoed of erfgoedlandschappen, vermeld in artikel 8.1.1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 ‘betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013’, waarbij uiteraard melding moet worden gemaakt van de datum van het voornoemde besluit van de Vlaamse Regering, wat nu niet het geval is. De Raad doet een voorstel van een aangepaste tekst.

Antwoord

Het tekstvoorstel van de Raad wordt overgenomen.

Aanbeveling 8

Over ontworpen artikel 1.3.3.3.2, §§1 en 3 (artikel 10 van dit ontwerpdecreet) beveelt de Raad van State de volgende zaken aan:

- 1. Neem in artikel 1.3.3.3.2, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' (artikel 10, 1° en 4°, van het voorontwerp) een geactualiseerde definitie van "overstromingsgevoelig gebied" op en verwijst in de memorie van toelichting naar het betrokken besluit van 20 juli 2006.

- 2. In het ontworpen artikel 1.3.3.3.2, § 3, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' (artikel 10, 4°, van het voorontwerp), wordt de mogelijkheid ingeschreven om de overstromingsgevoeligheid van een kadastraal perceel op de kaarten met overstromingsgevoelige gebieden aan te passen indien de overstromingsgevoeligheid ondertussen is gewijzigd door menselijke ingreep. Deze aanpassing zou kunnen gebeuren op basis van een attest opgesteld door "een daartoe erkende persoon". De decreetgever creëert voor de Vlaamse Regering een rechtsgrond om bepaalde diensten, en inzonderheid het attesteren van de overstromingsgevoeligheid van een kadastraal perceel, voor te behouden aan personen die daartoe over een erkenning beschikken. De Raad van State vraagt om een verantwoording van deze beperking op het vrij verkeer in het licht van onder meer onder meer de artikelen 9 en 16 van richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 'betreffende diensten op de interne markt', op te nemen in de Memorie van Toelichting.

- 3. De Raad van State vroeg zich reeds voorgaand aan dit advies af of, het er voor de betrokken particulieren niet op neerkomt dat zij minder worden beschermd als gevolg van de beoogde aanpassing op het vlak van overstromingsgevoeligheid, niet in het minst in geval van een mogelijke voortijdige inwerkingtreding van de ontworpen bepaling indien op 1 januari 2023 de nodige uitvoeringsbepalingen nog niet zouden zijn tot stand gebracht. Deze duiding op die vraag, die er onder meer doet van blijken dat ook bij een laattijdige bekendmaking en inwerkingtreding van de vereiste uitvoeringsbepalingen een voldoende informatieplicht zal blijven bestaan, wordt ter wille van de duidelijkheid in de memorie van toelichting verwerkt.

Antwoord

De duidingen worden in de Memorie opgenomen. Voor wat de omschrijving van overstromingsgevoelig gebied betreft wordt er een lid toegevoegd aan het ontworpen artikel 10, 1°.

Aanbeveling 9

De wijzigingen en toevoegingen aan artikel 11 van het voorontwerp, dat ertoe strekt diverse wijzigingen en toevoegingen door te voeren aan artikel 1.7.2.5.4 van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid', hebben als doel om beter gebruik te kunnen maken van de bijzondere mogelijkheid die artikel 4, lid 7, van de Kaderrichtlijn Water biedt voor veranderingen van de fysieke kenmerken van een oppervlaktelichaam of wijzigingen in de stand van grondwaterlichamen. Zelfs wanneer deze tot gevolg hebben dat "een goede grondwatertoestand, een goede ecologische toestand of in voorkomend geval een goed ecologisch potentieel" niet wordt bereikt of dat een bepaalde achteruitgang van de toestand van een oppervlakte of grondwaterlichaam niet wordt voorkomen. Een aantal voorwaarden uit dat artikel van de richtlijn en die mede voortvloeien uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie worden daartoe omgezet.

De Raad van State vraagt zich echter af of hierbij wel voldoende rekening is gehouden met het bepaalde in artikel 4, lid 7, c), van de richtlijn, waarin melding wordt gemaakt van "de redenen voor [de] veranderingen of wijzigingen [die] van hoger openbaar belang [zijn] en/of het nut van het bereiken van de in lid 1 vermelde doelstellingen voor milieu en samenleving (...) overtroffen [wordt] door het nut van de nieuwe veranderingen en wijzigingen voor de gezondheid van de mens, de handhaving van de veiligheid van de mens of duurzame ontwikkeling".

De Raad stelt dat dat de decreetgever inderdaad voorafgaandelijk de doelstellingen van openbaar belang kan beperken die aanleiding zouden kunnen geven tot een uitzondering overeenkomstig artikel 4, lid 7, van de richtlijn, zoals dit gebeurt in artikel 1.7.2.5.4, § 1, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid'.

De Raad werpt echter op dat artikel 4, lid 7, c), van de Kaderrichtlijn Water ook een afweging vereist van de doelstelling of het nut van de "concrete veranderingen of wijzigingen" ten opzichte van deze van de richtlijn. Artikel 4, lid 7, c), van de Kaderrichtlijn Water impliceert derhalve een afweging *in concreto* van de doelstelling of het nut van de "verandering of wijziging" ten opzichte van deze van de richtlijn.

Artikel 11 van het voorontwerp kan bijgevolg slechts doorgang vinden als ook de voorwaarden van punt c) van artikel 4, lid 7, van de Kaderrichtlijn Water volledig en correct zijn omgezet.

Antwoord:

Aan paragraaf 1 van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerde DIWB (artikel 11 ontwerpdecreet) wordt om die reden, in plaats van twee voorwaarden, een derde voorwaarde toegevoegd.

Aanbeveling 10

Luidens het ontworpen artikel 2.1.1, § 3, 4°, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' (artikel 13 van het ontwerpdecreet) wordt van het toepassingsgebied van de betrokken titel uitgesloten het water bestemd voor menselijke aanwending dat afkomstig is van gerecupereerd afvalwater, en dat gebruikt wordt voor land- en tuinbouwirrigatie, "voor het aspect voedselveiligheid".

Uit een eerdere toelichting aan de Raad van State over dit artikel blijkt dat de stellers van het voorontwerp met het ontworpen artikel 2.1.1, § 3, 4°, uitsluitend een gewestelijk bevoegdheid beogen, zijnde die welke wordt beschreven in artikel 6, § 1, II, 1° en 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Dat de decreetgever bij de uitoefening van die bevoegdheid rekening wenst te houden met de voedselveiligheid en met de expertise en het beleid van de federale overheid daaromtrent, kan worden vermeld in de memorie van toelichting bij het voorontwerp, zoals nu al in enige mate gebeurt, maar dient geen uitdrukking te vinden in de tekst van het voorontwerp.

Antwoord:

Om die reden wordt artikel 13 geschrapt.

Aanbeveling 11

De Raad van State vraagt of aan artikel 5.2.1.1 van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' niet het best wordt aangevuld met een specifieke regeling voor het betreden van de aldus omschreven "inrichtingen". Dit omdat in artikel 14, 2° van het ontwerpdecreet (artikel 2.1.2, 19° van het gecoördineerde DIWB) een wijziging aangebracht wordt. Deze wijziging heeft volgens de decreetgever het volgende doel:

"In de definitie van inrichting wordt het toepassingsgebied verruimd naar water voor menselijke aanwending. Die verruiming is noodzakelijk voor het uitwerken van het kader voor hergebruik van tweedecircuitwater en de toezichtsbevoegdheden die de aangeduide ambtenaren vereisen. Zo is toegang tot een inrichting (reeds voorzien in de huidige titel V) ook nodig wanneer het om inrichtingen gaat waar tweedecircuitwater wordt geproduceerd, gedistribueerd of opgeslagen."

Volgens de Raad van State lijkt het zonder die aanvulling, in artikel 5.2.1.1. van het gecoördineerde DIWB, alsof er zonder meer een visitatierecht is, ook voor een “inrichting” die als een “woning” kwalificeert overeenkomstig artikel 15 van de Grondwet, artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden of artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

Antwoord:

Om hieraan tegemoet te komen wordt aan artikel 5.2.1.1. van het gecoördineerde DIWB, een paragraaf toegevoegd, via een nieuw artikel 16 in het ontwerpdecreet, dat de rechtswaarborgen decretaal verankerd bij visitatie van de inrichtingen wanneer die deel uitmaken van een woning.

Aanbeveling 12

De Raad stemt in met het voorstel om in het ontworpen artikel 2.1.2, 34°, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet ‘betreffende het integraal waterbeleid’ (artikel 14, 4°, van het voorontwerp), het begrip “waterleverancier” als volgt te omschrijven:

“34° waterleverancier: een van de volgende instanties die verbruikers of anderen bevoorraden met water bestemd voor menselijke aanwending:

- a) de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, al dan niet via een openbaar waterdistributienetwerk;
- b) de titularis van een private waterwinning.”

Antwoord

Deze wijziging wordt doorgevoerd.

Aanbeveling 13

De Raad vraagt of het bepaalde in het ontworpen artikel 2.2.1, § 5, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet ‘betreffende het integraal waterbeleid’ voor een deel niet overlapt met hetgeen nu al wordt bepaald in de paragrafen 1 en 2 van artikel 2.2.1 en of de bevoegdheidsdelegaties die de laatstgenoemde paragrafen bevatten op het vlak van het tweedecircuitwater niet het best worden geïntegreerd in de ontworpen paragraaf 5 van dat artikel.

Op deze vraag werd geantwoord dat er inderdaad enige overlap is op vlak van de bepalingen inzake tweedecircuitwater met de bepalingen van §§1 en 2 (waarop al bestaande uitvoeringen gebaseerd zijn zoals ook de keuring die niet vervat zit in de nieuw ontworpen §5). Er zal bij de verwerking van het advies van de Afdeling Wetgeving geëvalueerd worden of een meer optimale stroomlijning mogelijk is, zowel naar leesbaarheid als transparantie toe van de bepalingen. Daarvoor kan artikel 2.2.1 in zijn geheel geoptimaliseerd worden waarbij er een meer duidelijke opdeling is voor zowel water bestemd voor menselijke consumptie als tweedecircuitwater, en waarbij de structuur van de delegaties voor zowel water bestemd voor menselijke consumptie als tweedecircuitwater op elkaar afgestemd worden.”

De Raad stemt in met deze werkwijze maar wijst er op dat indien de draagwijdte van artikel 2.2.1. van het artikel 2.2.1. van het gecoördineerde DIWB substantieel zou worden gewijzigd deze wijzigingen alsnog aan de afdeling Wetgeving om advies zullen moeten worden voorgelegd

Antwoord:

In het ontworpen artikel 14 (voorheen 15) wordt de Raad gevolgd in het verhelderen van de delegaties die opgenomen zijn in het artikel die enerzijds betrekking hebben op water bestemd voor menselijke consumptie en anderzijds de delegaties die betrekking hebben op tweedecircuitwater.

Dit moet overlap en onduidelijkheden vermijden.

Het bestaande artikel 2.2.1, §1 wordt daarvoor aangepast en heeft louter nog betrekking op water bestemd voor menselijke consumptie. De structuur van de nieuw ontworpen paragraaf 1 is afgestemd op de nieuw ontworpen paragraaf 1/1 (de ontworpen paragraaf 5 in eerdere versies). Dit brengt een evenwicht tussen zowel de delegaties voor water bestemd voor menselijke consumptie en tweedecircuitwater. De bestaande uitvoeringsbesluiten die gebaseerd zijn op 2.2.1, §1 vinden daarbij nog steeds een rechtsgrond voor hun uitvoering.

De eerder ontworpen artikel 2.2.1, paragraaf 5 wordt verschoven naar een paragraaf 1/1 om de structuur van het artikel te optimaliseren.

De bestaande paragraaf 3 wordt aangepast om herstelmaatregelen en beperkingen van het gebruik te reguleren voor water bestemd voor menselijke aanwending en niet te beperken tot water bestemd voor menselijke consumptie.

Aanbeveling 14

De Raad van State beveelt aan om wat betreft de verhoging van de maximumgeldboete van 15.000 tot 250.000 euro, in artikel 5.2.2.1, § 1, van gecoördineerde DIWB (artikel 16, 1°, van het voorontwerp) om de verantwoording uit een eerder aangehaald antwoord van de gemachtigde

“Momenteel moeten de betrokken handhavingsregels nauwelijks toegepast worden. Dit kan veranderen als er veel waterleveranciers bij komen. In het licht daarvan werden de bestaande sancties tegen het licht gehouden en vergeleken met de sancties die in het DABM voorzien zijn voor misdrijven die mens en milieu in gevaar brengen. Omdat de impact van het moedwillig of door nalatigheid niet naleven van de opgelegde kwaliteitseisen op volksgezondheid groot kan zijn bij de productie, levering en distributie van water voor menselijke consumptie is een groter afschrikwekkend effect wenselijk. De geldstraf staat momenteel ook niet in verhouding tot de opbrengsten die met de voormelde activiteiten gerealiseerd kunnen worden nu de huidige waterbronnen steeds meer onder druk komen te staan.”

ook in de commentaar bij artikel 16 van het voorontwerp in de memorie van toelichting tot uitdrukking te brengen. Wel rijst de vraag of de maximale gevangenisstraf, vermeld in artikel 5.2.2.1, § 1, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet ‘betreffende het integraal waterbeleid’, niet evenzeer aanpassing behoeft. Wat dat betreft deelde de gemachtigde mee dat ook deze zal worden afgestemd op het bepaalde in artikel 16.6.1 van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’.

Ter wille van de leesbaarheid, schrijve men in artikel 17 (het ontworpen artikel 5.3.1, § 1, 1°, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet ‘betreffende het integraal waterbeleid’), “..., en artikel 2.4.1, § 1 en § 4, en hun respectievelijke uitvoeringsbesluiten opgelegde ...”.

Antwoord:

Deze aanbevelingen worden opgevolgd.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voor de eerdere algemene toelichting wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de tweede principiële goedkeuring.

Verder worden enkele wijzigingen opgenomen naar aanleiding van het advies nr. 70.741/1 van de Raad van State op 31 januari 2022. Deze wijzigingen worden hieronder artikelsgewijs toegelicht.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

ARTIKEL 1

De Raad van State merkt op dat vermeld moet worden dat het ontwerp een gedeeltelijke omzetting vormt van de Kaderrichtlijn Water. Daarnaast wordt aanbevolen te vermelden dat ermee gedeeltelijk uitvoering wordt gegeven aan de Water Hergebruik Verordening.

Artikel 1 wordt om die reden aangevuld met een tweede en derde lid.

ARTIKEL 2

De Raad merkt op dat de omschrijving van het begrip “bedding van een onbevaarbare waterloop” mede van toepassing is op de “grachten”.

Hieraan wordt gevolg gegeven door de bepaling onder artikel 2, 1°, van het voorontwerp aan te passen.

ARTIKEL 4

In punt 4° wordt “personen, vermeld in artikel 12, §1, eerste lid”, vervangen door “de aanvrager van de machtiging, vermeld in artikel 12, §1, eerste lid.”.

ARTIKEL 9

De Raad van State bemerkt dat er voor de duidelijkheid in het ontworpen artikel 1.3.2.2, § 1, 4° van het gecoördineerde decreet ‘betreffende het integraal waterbeleid’, de erin vervatte uitzonderingen op het betrokken verbod het best in een afzonderlijk lid worden opgenomen. Daarnaast beveelt de Raad aan te verwijzen naar het “goedgekeurd” beheersplan voor onroerend erfgoed of erfgoedlandschappen, vermeld in artikel 8.1.1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 ‘betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013’, waarbij uiteraard melding moet worden gemaakt van de datum van het voornoemde besluit van de Vlaamse Regering, wat nu niet het geval is. De Raad doet een voorstel van een aangepaste tekst.

Het voorstel wordt zoals voorgesteld in het ontwerpdecreet opgenomen.

ARTIKEL 10

In artikel 10 wordt in punt 1° de verwijzing naar het Watertoetsbesluit (besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006) geschrapt. Er wordt een laatste lid toegevoegd waarin opgenomen wordt wat bedoeld wordt met overstromingsgevoelige gebieden. De delegatie aan de Vlaamse Regering om deze gebieden vast te stellen, wordt behouden.

ARTIKEL 11

De Raad van State merkte op dat artikel 11 van het voorontwerp slechts doorgang kan vinden als ook de voorwaarden van punt c) van artikel 4, lid 7, van de Kaderrichtlijn Water volledig en correct zijn omgezet. Artikel 11 wijzigt artikel 1.7.2.5.4. van het gecoördineerde decreet integraal waterbeleid, dat de uitzonderingen bepaalt waaronder “het niet bereiken van de goede toestand van een grondwaterlichaam, de goede ecologische toestand van een oppervlaktewaterlichaam, het goede ecologisch potentieel van een kunstmatig of sterk veranderd oppervlaktewaterlichaam of het niet voorkomen van achteruitgang van de toestand van een grondwaterlichaam of oppervlaktewaterlichaam” geen schending inhoudt van de vastgestelde milieudoelstellingen. Deze uitzonderingen konden slechts onder voorwaarden (die in paragraaf 2 worden opgesomd) worden toegepast.

Met de wijzigingen die in het ontwerpdecreet in het artikel 11 worden opgenomen wordt daar uitvoering aan gegeven.

ARTIKEL 13 T.E.M. 17

Op voorstel van de Raad van State werd artikel 13 geschrapt uit het ontwerpdecreet in de versie zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 december 2021 (VR 2021 1712 DOC.1558/1BIS).

De nummering van het ontwerpdecreet onderging daarom een verschuiving ten opzichte van de nummering die het decreet had bij de eerdere principiële goedkeuring. Dit wordt aangegeven hieronder waarbij verwezen wordt naar de eerdere nummering.

- Schrapping van het oorspronkelijke artikel 13 op vraag van de Raad van State.

Dit artikel beperkte expliciet de nieuw ontworpen bepalingen rond het gebruik van tweedecircuitwater tot de gewestelijke bevoegdheden door uitsluiting van de aspecten die betrekking hebben op voedselveiligheid. Echter, er kan steeds rekening worden gehouden met de expertise en het beleid van de federale overheid daaromtrent zonder dat dit uitdrukkelijk in de decretale tekst dient opgenomen te worden.

- Aanpassing van de definitie van “waterleverancier” in artikel 13 (voorheen art. 14)

De Raad gaat akkoord met de aanpassing van de definitie van waterleverancier in het ontworpen artikel 13 (voorheen 14). Het is belangrijk een onderscheid te maken tussen enerzijds de exploitant van een openbaarwaterdistributienetwerk die water voor menselijke aanwending (waar water voor menselijke consumptie toe behoort) levert en daarbij niet noodzakelijk gebruik zal maken van een openbaar waterdistributienetwerk (bv. voor levering van tweedecircuitwater op een industrieterrein) en anderzijds de titularis van een private winning. Beide soorten van waterleverancier zullen verbruikers of anderen bevoorraden met water bestemd voor menselijke aanwending.

- In het ontworpen artikel 14 (voorheen 15) wordt de Raad gevolgd in het verhelderen van de delegatie die opgenomen zijn in het artikel die enerzijds betrekking hebben op water bestemd voor menselijke consumptie en anderzijds de delegaties die betrekking hebben op tweedecircuitwater.

Dit moet overlap en onduidelijkheden vermijden.

Het bestaande artikel 2.2.1, §1 wordt daarvoor aangepast en heeft louter nog betrekking op water bestemd voor menselijke consumptie. De structuur van de nieuw ontworpen paragraaf 1 is afgestemd op de nieuw ontworpen paragraaf 1/1 (de ontworpen paragraaf 5 in eerdere versies). Dit brengt een evenwicht tussen zowel de delegaties voor water bestemd voor menselijke consumptie en tweedecircuitwater. De bestaande uitvoeringsbesluiten die gebaseerd zijn op 2.2.1, §1 vinden daarbij nog steeds een rechtsgrond voor hun uitvoering.

De eerder ontworpen artikel 2.2.1, paragraaf 5 wordt verschoven naar een paragraaf 1/1 om de structuur van het artikel te optimaliseren.

De bestaande paragraaf 3 wordt aangepast om herstelmaatregelen en beperkingen van het gebruik te reguleren voor water bestemd voor menselijke aanwending en niet te beperken tot water bestemd voor menselijke consumptie.

- Het nieuw ontworpen artikel 15 van het ontwerpdecreet komt tegemoet aan het advies van de Raad van State voor wat betreft het decretaal verankeren van de rechtswaarborgen bij visitatie van de inrichtingen wanneer die deel uitmaken van een woning. Deze bepaling is nieuw te opzichte van de versie van het decreet zoals goedgekeurd op 17 december 2021 (VR 2021 1712 DOC.1558/1BIS)

Er wordt verduidelijkt dat de toezichthoudende ambtenaren steeds en zonder voorafgaande verwittiging toegang hebben tot inrichtingen die deel uitmaken van een woning als er een acuut gevaar is voor de doelstellingen opgenomen in artikel 2.1.1, §2 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid:

“Een duurzame watervoorziening, met inbegrip van de winning, opvang, behandeling en distributie van water bestemd voor menselijke aanwending, en een duurzaam watergebruik hebben als doel de bescherming van het milieu, waarbij de bescherming van de volksgezondheid door het verzekeren van de levering van een optimale hoeveelheid water bestemd voor menselijke aanwending van een geschikte kwaliteit prioritair is en waarbij rekening gehouden wordt met sociale en economische aspecten.”

Dit is absoluut noodzakelijk gezien de vrijwaring van collectieve rechten ten opzichte van de rechten van het individu (zoals bijvoorbeeld het vrijwaren van volksgezondheid van andere aangeslotenen op een waterdistributienetwerk).

Wanneer er geen acuut gevaar bestaat, behouden de toezichthoudende ambtenaren het visitatierecht tot de inrichtingen die deel uitmaken van een woning wanneer er een voorafgaande verwittiging gebeurde en enkel tussen de uren 8 en 20.

- Artikel 16 is toegevoegd ten opzichte van de versie goedgekeurd op 17 december 2021 (VR 2021 1712 DOC.1558/1BIS). Deze toevoeging is het gevolg van het advies van de Raad van State om artikel 2.2.1 in het nieuw ontworpen artikel 14 (voorheen 15) verder aan te passen. Door die aanpassingen van 2.2.1 is een aanpassing van het toezichtkader in artikel 5.2.1.2 noodzakelijk geworden. De taken van de toezichthoudende ambtenaren moeten uitgebreid worden met de uitvoeringsbepalingen die uitgewerkt worden krachtens het nieuwe artikel 2.2.1, §1/1 met betrekking tot tweedecircuitwater.

- Het nieuw ontworpen artikel 17 (vorig art. 16) is aangepast aan het advies van de Raad van State om de maximale straf aan te passen overeenkomstig de voorziene sancties voor misdrijven die mens en milieu in het gevaar brengen zoals opgenomen in het DABM.

Momenteel moeten de betrokken handhavingsregels nauwelijks toegepast worden. Dit kan veranderen als er veel waterleveranciers bij komen om tweede circuitwater te verdelen. In het licht daarvan werden de bestaande sancties tegen het licht gehouden en vergeleken met de sancties die in het DABM voorzien zijn voor misdrijven die mens en milieu in gevaar brengen. Omdat de impact van het moedwillig of door nalatigheid niet naleven van de opgelegde kwaliteitseisen op de volksgezondheid groot kan zijn bij de productie, levering en distributie van water voor menselijke consumptie is een groter ontradend effect wenselijk. De geldstraf staat momenteel ook niet in

verhouding tot de opbrengsten die met de voormelde activiteiten gerealiseerd kunnen worden nu de huidige waterbronnen steeds meer onder druk komen te staan.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De wijzigingen die werden aangebracht aan het ontwerpdecreet op basis van de ingewonnen adviezen wijzigen niets aan de budgettaire impact zoals uiteen gezet bij de eerste principiële goedkeuring..

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De wijzigingen die werden aangebracht aan het ontwerpdecreet op basis van de ingewonnen adviezen wijzigen niets aan de impact op het personeel van de Vlaamse overheid zoals uiteen gezet bij de eerste principiële goedkeuring..

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De wijzigingen die werden aangebracht aan het ontwerpdecreet op basis van de ingewonnen adviezen wijzigen niets aan de impact op de lokale en provinciale besturen zoals uiteen gezet bij de eerste principiële goedkeuring...

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp wordt na voor definitieve goedkeuring overgemaakt aan het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen in de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR